

Merja Mäkisalo-Ropponen sd

Kirjallinen kysymys muistihoitajien ja muistisasiantuntijoiden koulutuksesta ja sen kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Muistisairautta sairastavia on lähes 200 000 Suomessa. Muistisairauksien riski lisääntyy ikään-
tymisen myötä, mutta meillä on myös arviolta noin 7 000 työikäistä muistisairasta henkilöä.
Muistisairauksia voidaan nykytiedon mukaan ennaltaehkäistä sekä hoitaa ja kuntouttaa tehok-
kaasti. Tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja laadukas hoito vaativat erityisasiantuntijuutta, jota ei
sosiaali- ja terveysalan perustutkinnoissa millään voi saavuttaa.

Muistihoitajat ovat yleensä sairaanhoitajakoulutuksen käyneitä henkilöitä, jotka ovat perustut-
kinnon jälkeen suorittaneet 30 opintopisteen jatko-opinnot esimerkiksi ammattikorkeakoulun eri-
koistumisopinnoissa. Nyt valitettavasti tämänkaltaisen koulutuksen tarjoaminen on lähestulkoon
tyrjätynyt ja sosiaali- ja terveystoimessa on valtava puute muistisairauksien ennaltaehkäisyyn,
tunnistamiseen sekä laadukkaan hoidon toteuttamiseen ja näyttöön perustuvan toiminnan kehit-
tämiseen kykenevistä henkilöistä.

Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnot ovat yleensä maksullisia ja monesti työntekijöiden
ulottumattomissa. Tähän voi lisätä vielä, että muita täydennyskoulutuksia toteutetaan hyvin kir-
javasti ja hyvin eri laatutasolla ja siksi esimerkiksi ns. muistihoitajakoulutuksen käynyt työnteki-
jä ei välttämättä osaa edes perusasioita, saati että pystyisi toimimaan itsenäisesti muistihoitajana
tai muistityön kehittäjänä.

Ongelma on siinä, etteivät ammattikorkeakoulut ole joko halunneet lähteä tarjoamaan erikoistu-
misopinnoita tai sitten maksullisuuden takia niihin ei ole ollut hakijoita. Nyt tilanne sosiaali- ja ter-
veystoimessa on se, että osaamisen puute on valtava eikä varsinaista laajaa muistihoitaja- tai
muistityön asiantuntijakoulutusta järjestetä ilmeisesti missään. Tämä on johtanut siihen, että
muistiosaaminen on jopa taantunut, eheitä hoitoketjuja ei kehitetä eikä tutkimusnäyttö ohjaa toi-
mintaa, vaan olla palattu "meillä on aina tehty näin" -malliin.

Tämä on sekä epäinhimillistä sairastuneille että yhteiskunnalle kallista, kun samalla tiedetään,
että vaikuttavista ennaltaehkäisy- ja toimintakykyä ylläpitävien ja sairauden etenemistä hidasta-
vien hoitomenetelmien hyödyistä on jo selkeää tutkimusnäyttöä. Ongelma on se, ettei perustasol-
la ole koulutettuja muistihoitajia ja asiantuntijoita viemään asiaa käytäntöön.

Aivoterveysten edistäminen -erikoistumiskoulutus on tällä hetkellä suunnitteilla seitsemässä am-
mattikorkeakoulussa eri puolilla Suomea (Savonia AMK, Lapin AMK, SAMK, HAMK, LAMK,

Kirjallinen kysymys KK 406/2019 vp

TAMK, Turun AMK). Muistisairaudet ovat yhtenä sisältönä koulutuksessa, eli tämäkään koulutus ei vielä anna valmiuksia työskennellä itsenäisesti muistihoitajana. Hyvää tässä on se, että tämä koulutus on ilmainen osallistujille ja se olisi tietysti yksi keino myös jatkossa mahdollistaa osallistumista. Lisäksi joissakin ammattikorkeakouluissa, esimerkiksi Turussa, järjestetään Gerontologinen asiantuntijuus YAMK-opintoja, ja siellä on yksi opintomoduli, joka keskittyy muistisairauksiin. Tämä on hyvä alku, mutta tilanne vaatii edelleen kehittämistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä muistihoitajien ja muistiasiantuntijoiden koulutuksen järjestämiseksi eri puolilla Suomea ja täten asiantuntevan hoitohenkilöstön saannin turvaamiseksi?

Helsingissä 19.12.2019

Merja Mäkisalo-Ropponen sd